

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Lietuvos Aukščiausiajam Teismui
Lietuvos apeliaciniam teismui
Apygardų teismams
Apylinkių teismams
Apylinkių teismų teisėjų sąjungai
El. p. apylinkiu@gmail.com
Lietuvos Respublikos teisėjų asociacijai
El. paštas. r.gadliauskas@lvat.lt

2020-03-06

Nr. 4R-406-(6.13)

DĖL APYGARDŲ TEISMŲ TEISINGUMO PAGAL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 27 STRAIPSNIO 1 PUNKTĄ KEITIMO

Teisėjų tarybos pavedimu svarstant klausimą dėl apylinkių ir apygardų teismų darbo krūvio netolygumo problemų sprendimo galimų priemonių, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija 2020 m. vasario 25 d. pateikė Teisėjų tarybai ir Nacionalinei teismų administracijai (toliau – Administracija) derinti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), kuriuo, be kita ko, siūloma pakeisti CPK 27 straipsnio 1 punkte įtvirtintą bylų teisingumo apygardų teismams pirmąją instanciją taisyklę – nuo 40 000 eurų iki 100 000 eurų padidinti ieškinio sumos, nuo kurios civilinės bylos pirmąją instanciją priskiriamos nagrinėti apygardų teismams, ribą (pridedama). Įstatymo projektas įtrauktas į Teisingumo ministerijos parengtą įstatymų projektų paketą, pateiktą derinti suinteresuotoms institucijoms Teisės aktų informacinėje sistemoje (projekto Nr. 20-2545).

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad toks CPK 27 straipsnio 1 punkto pakeitimas leistų paspartinti šių bylų nagrinėjimą tiek pirmąją, tiek apeliacinę instanciją, taip pat sumažinti apygardų teismų darbo krūvį nagrinėjant šias bylas, tokiu būdu sukuriant prielaidas spartesniam kitų apygardų teismams priskirtų bylų nagrinėjimui (pridedama). Teisingumo ministerija, remdamasi iš Lietuvos teismų informacinės sistemos Administracijos pateiktais duomenimis, nurodo, kad per 2018 metus apygardų teismai ginčo teisena pirmąją instanciją išnagrinėjo 375 civilines bylas, kurių ieškinio suma buvo nuo 40 000 eurų iki 100 000 eurų. Skaičiuojant pagal 2018 metų statistinius duomenis, pritarus siūlomiems CPK 27 straipsnio pakeitimams, Vilniaus apygardos teismo pirmąją instanciją nagrinėjamų civilinių bylų (neįtraukiant į šį skaičių juridinių asmenų bankroto ir restruktūrizavimo bylų) skaičius sumažėtų apie 16 procentų. Taip pat Teisingumo ministerija pastebi, kad CPK 27 straipsnio 1 punkte numatyta ieškinio suma, kurią pasiekus civilinės bylos pirmąją instanciją tampa teisingos apygardų teismams, paskutinį kartą buvo didinta tik 2011 m. spalio 1 d., kai nuo 2003 m. galiojusi 100 000 litų (arba 28 962 eurų) riba buvo padidinta iki 150 000 litų (arba 43 443 eurų). Atsižvelgiant į per šį laikotarpį išaugusią šalies ekonomiką, vidutinio darbo užmokesčio, prekių ir paslaugų kainų augimo rodiklius, ieškinio sumos didinimas yra tikslingas ir savalaikis. Kartu pažymėta, kad ginčai paprastai vyksta dėl teisės, o ne dėl konkrečios sumos, taigi, ieškinio suma daugeliu atvejų neatspindi ginčo sudėtingumo ir kompleksiskumo, kuris suponuotų poreikį jį nagrinėti aukštesnės instancijos teismuose.

LIETUVOS
TEISMAI

Administracija, atsižvelgdama į tai, kad Teisingumo ministerija Įstatymo projekte remiasi tik 2018 metų statistiniais duomenimis, be to nenurodo tokių bylų pasiskirstymo pagal apygardų teismus, teikia šiuos papildomus statistinius duomenis:

2018-2019 m. ginčo teisena išnagrinėtų civilinių bylų, kurių ieškinių suma buvo nuo 40 000 eurų, skaičius pagal atitinkamą apygardos teismą:

Apygardų teismuose ginčo teisena 2018-2019 m. išnagrinėtų bylų ieškinių sumos												
Teismas	Išnagrinėta bylų ginčo teisena		Ieškinio suma nuo 40 tūkst.		Ieškinio suma nuo 40 iki 100 tūkst.		Ieškinio suma nuo 100 iki 150 tūkst.		Ieškinio suma nuo 150 iki 200 tūkst.		Ieškinio suma nuo 200 tūkst.	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Vilniaus apygardos teismas	1416	1514	744	721	347	342	93	102	56	69	248	208
Kauno apygardos teismas	519	601	250	271	123	130	40	40	24	23	63	78
Klaipėdos apygardos teismas	293	362	4	44	3	20		10	1	4		10
Šiaulių apygardos teismas	199	208	88	77	46	39	14	12	7	4	21	22
Panevėžio apygardos teismas	125	145	31	28	18	15	8	3	1	1	4	9
Iš viso	2552	2830	1117	1141	537	546	155	167	89	101	336	327

Priėmus Įstatymo projektu siūlomą ieškinio sumos padidinimą iki 100 000 eurų, prognozuotina, kad apygardų teismų darbo krūviai mažėtų, o atitinkamos apygardos veiklos teritorijoje veikiančių apylinkių teismų darbo krūviai, manytina, kad didėtų tik neįžymiai, nes tokios bylos pasiskirstytų tarp apylinkių teismų pagal CPK nustatytas teisingumo taisykles.

Taip pat pažymėtina, kad siekiant sumažinti teismų, ypač apylinkių teismų, darbo krūvį, kompleksiškai sprendžiama ir dėl kitų procesinių įstatymų pakeitimų. Teisingumo ministras Teisėjų tarybos 2020 m. vasario 28 d. posėdyje pristatė Lietuvos Respublikos Seimui pateiktus įstatymų projektus dėl teismų krūvio optimizavimo. Siūloma didžiąją dalį administracinių nusižengimų bylų perduoti nagrinėti protokolus surašiusioms institucijoms. Dabar apylinkių teismai pirma instancija išnagrinėja apie 14 tūkst. administracinių nusižengimų bylų, o įsigaliojus pakeitimams planuojama, kad teismuose jų sumažėtų maždaug apie 70 procentų. Rengiamas teisės akto projektas, kad viešųjų pirkimų ginčus nagrinėtų Viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisija, kuri išspręstų daugumą – nuo 60 iki 90 proc. – tokių ginčų. Nuo š. m. sausio 1 d. įsigaliojo įstatymo pataisos, įteisinančios privalomąją mediaciją šeimos ginčų bylose. Taip pat yra svarstoma dėl teismų leidimų civiliniame procese išdavimo, santuokos nutraukimo bendru sutarimu procedūrų perdavimo notarams, teismo įsakymų – antstoliams.

Atsižvelgiant į trumpą pastabų Įstatymo projektui teikimo terminą, maloniai prašome **iki 2020 m. kovo 10 d.** pateikti motyvuotą nuomonę dėl Įstatymo projekto siūlymo pakeisti CPK 27 straipsnio 1 punktą, padidinant šiame punkte nurodytą ieškinio sumą iki 100 000 eurų.

Atsakymą prašytume pateikti el. paštu vaida.struckiene@teismai.lt, pridedant atsakymus ir Word formatu.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas Nr. 20-2545, 4 lapai.
2. Įstatymo projekto Nr. 20-2545 aiškinamasis raštas, 8 lapai.

Direktorė

Natalija Kaminskienė

Vaida Struckienė, tel. (8 5) 251 41344, el. p. vaida.struckiene@teismai.lt

(originalas siunčiamas nebus)

UAB "Teismai"
Vilniaus apygardos teismas
Vilniaus apygardos teismas